

7. Měnové podmínky

V 1. čtvrtletí 2021 se nastavení měnověpolitických sazeb neměnilo.

V prvních třech měsících roku 2021 nedošlo ke změnám v nastavení měnověpolitických sazeb. Ty tak od května 2020 zůstávají na úrovních 0,25 % – dvoutýdenní repo sazba, 0,05 % – diskontní sazba a 1,00 % – lombardní sazba¹. Kurz koruny vůči euru se v průběhu celého čtvrtletí pohyboval okolo úrovně 26 CZK/EUR a až do poloviny března byl také meziročně slabší. V průběhu února posílil až na 25,68 CZK/EUR, ale následně opět oslabil a držel se velmi stabilně nad 26 korunami za euro. Březen kurz zakončil na 26,15 CZK/EUR. Kurz koruny vůči dolaru byl naopak v průběhu celého čtvrtletí silnější než v minulém roce. Až ve druhé polovině března také oslabil nad 22 CZK/USD.

Výrazně rostly výnosy vládních dluhopisů.

Vzhledem k neměnné výši měnověpolitických sazeb se významněji neposouvala ani výše úrokových sazeb na mezibankovním trhu. Tříměsíční sazba PRIBOR tak během celého 1. kvartálu zůstala na 0,36 %. Výraznější byl vývoj úrokových sazeb u vládních dluhopisů, a to u všech druhů splatnosti. Zatímco v průběhu loňského roku se výnosy snižovaly, v posledních loňských měsících se tento trend zastavil a v 1. čtvrtletí 2021 akceleroval pohyb výnosů vzhůru. Průměrné úročení dluhopisů s krátkodobou splatností se zvýšilo z 0,16 % na konci prosince 2020 na 0,75 % na konci března. Podobně narostl výnos střednědobých dluhopisů z 0,8 % na 1,4 % a dlouhodobých dluhopisů z 1,26 % na 1,87 %.

Úročení vkladů klesalo.

Úrokové sazby klientských vkladů klesaly, příp. stagnovaly. U běžných účtů se průměrné úročení dál prakticky rovná nule (0,02 %). Vklady s dohodnutou splatností byly ke konci března 2021 průměrně úročeny 0,45 %. Úroková sazba zde ve srovnání se závěrem roku 2020 klesla a srovnala se s hodnotou ze září 2020. Také úročení vkladů běžných účtů nefinančních podniků bylo v 1. čtvrtletí téměř nulové (0,03 %) a dál klesaly úrokové sazby i na jejich vkladech s dohodnutou splatností (0,12 %). Zejména přebytečná hotovost domácností, kterou způsobilo omezení možnosti jejich spotřeby, zatím zůstává hlavně na běžných účtech. Vklady domácností ke konci března 2021 byly meziročně vyšší o 367,5 mld. korun (13,1 %). U nefinančních podniků to bylo 99,8 mld. (8,8 %). Ke konci března 2021 byl objem netermínovaných vkladů meziročně vyšší o 18,6 %, zatímco u termínovaných vkladů došlo k poklesu o 7,8 %.

Úvěrové financování pro domácnosti zlevňovalo.

V 1. čtvrtletí dál pokračoval trend poklesu úrokových sazeb úvěrů na spotřebu domácností a sazby se poprvé dostaly pod 7 % (6,96 % ke konci března). Meziročně se ale objem poskytnutých úvěrů na spotřebu zvýšil jen o 1,4 %, což je v souladu s realitou omezeného maloobchodu i obav spotřebitelů z budoucího ekonomického vývoje. Také úročení úvěrů na nákup bytových nemovitostí v 1. čtvrtletí kleslo (2,06 %) a ke konci března bylo dokonce nižší než předchozí „rekordně nízká“ úroveň z konce roku 2016. Zlevňovaly hypoteční úvěry s fixací více než 1 rok. Na rozdíl od úvěrů na spotřebu meziroční růst objemu poskytnutých úvěrů na bydlení zrychlil na 8,6 %, což je nejvíce od konce roku 2017. V loňském roce do vývoje na hypotečním trhu výrazně promlouvalo tzv. úvěrové moratorium², které navyšovalo objem nových hypotečních úvěrů. Objem tzv. ostatních nových ujednání (ta zahrnují úvěrová moratoria) zůstal i v 1. čtvrtletí vyšší, než byl před rokem 2020, růst objemu hypoték ale letos táhnou zejména čisté nové úvěry. Celkové zadlužení domácností meziročně vzrostlo o 6,4 %. Zadlužení na bydlení vzrostlo o 8,5 %, nejvíce od 1. čtvrtletí 2018. Naopak zadlužení domácností kvůli spotřebě podruhé v řadě kleslo (-1,2 %).

Rostl objem poskytnutých úvěrů na bydlení.

¹ Není-li uvedeno jinak, je zdrojem údajů v této kapitole databáze ARAD České národní banky. Hodnoty směnných kurzů jsou rovněž převzaty od ČNB.

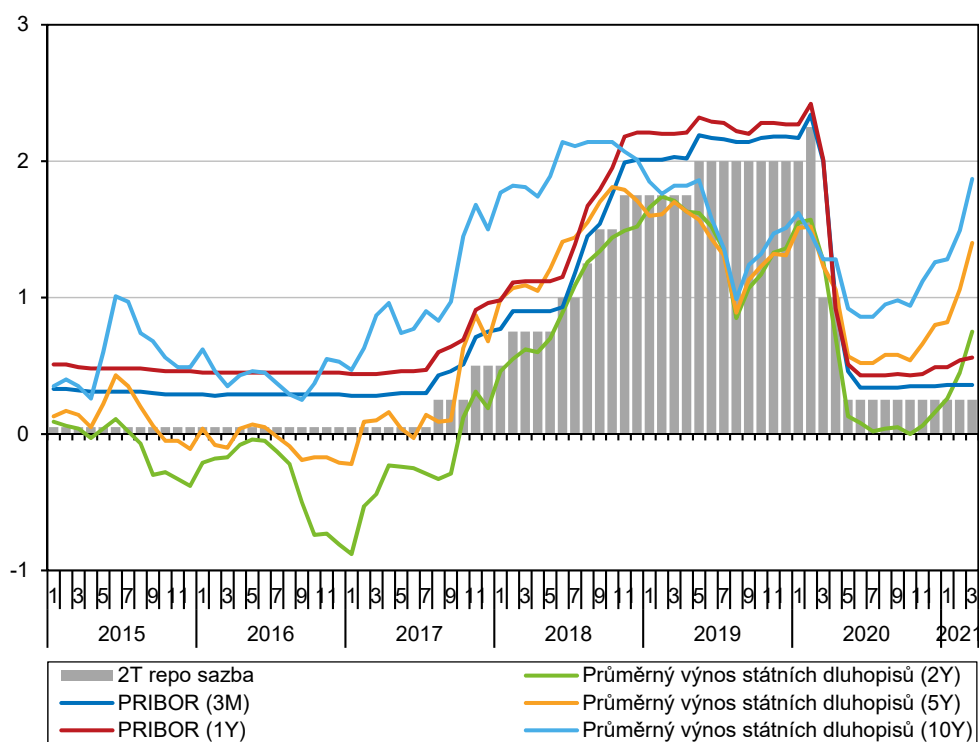
² Možnost odkladu splátek.

Naopak úrokové sazby úvěrů pro podniky mírně rostly.

Úrokové sazby úvěrů pro nefinanční podniky se vyvíjely v opačném směru než ty pro domácnosti. Jejich průměrná výše ve srovnání s koncem roku 2020 mírně vzrostla. Průměrná úroková sazba úvěrů do 7,5 mil. korun se zvýšila na 3,48 % a rostlo i úročení úvěrů nad 30 milionů korun (1,84 %). Mírný pokles průměrného úročení vykázala jen střední kategorie úvěrů mezi 7,5 a 30 miliony korun (2,47 %). Celkový objem úvěrů a pohledávek nefinančních podniků byl ke konci března 2021 meziročně nižší o 2,4 %. Zpomalování dynamiky ale probíhalo po celý loňský rok. Klesl především objem krátkodobých úvěrů (–8,9 %) a mírně také dlouhodobé úvěry (–1,3 %). Objem střednědobých úvěrů byl ke konci března meziročně vyšší o 1,6 %. Propad nastal u všech kategorií úvěrů denominovaných v cizí měně, nejvíce u krátkodobých půjček. Z pohledu jednotlivých odvětví meziročně klesl objem poskytnutých úvěrů u většiny z nich. Poprvé od 2. čtvrtletí 2016 došlo k poklesu u zpracovatelského průmyslu (–6,1 %), úvěry se snížily také ve stavebnictví (–5,8 %). Silný byl pokles půjček ve velkoobchodě, maloobchodě a opravách a údržbě motorových vozidel (–9,9 %) a rovněž v informačních a komunikačních činnostech (–9,1 %). Objem úvěrů naopak rostl v dopravě a skladování (12,0 %). Velmi silná loňská dynamika úvěrů v ubytování, stravování a pohostinství v 1. čtvrtletí 2021 zmírnila (8,3 %).

Graf č. 15 Tržní úrokové sazby (v %)

Zdroj: ČNB